

«سەبارەت بە گىيان پرسىيارت لى دەكەن، بلىن: ئەو ەيان كارى خوداىە.»
رۆشنىبىر بەم ەولامە قايل نابتەت و دەپرسىتەت و گومان دەكات. رۆشنىبىر
كەسىپكە بوپىر و چاوانەترس، رەخنەى رووختنەر لە دەسەلات بە ەەر
شىئوۋەيك خۆى بىئۆپىتەت، دەگرىتەت. ياسا و بىرى سەردەم بەسەرچوو
ناپەرسىتەت، ەەولى جوانکردنەو ەيان نادات، تىكيان دەشكىنەتەت.

ئەوانەى گۆرانى بۆ تەور دەلەن، با بە رووكەش لە رۆشنىبىرىش بچن،
بەلام لە ناخەو ەپۆلىسن، رۆشنىبىرى راستەقىنە لە لاىەن دەسەلاتدارانەو ە
پشتگوى خراو ە غەزەبى لى گىسراو ە، چونكە فەرمان لە كەسەو ە
و ەرناگرىتەت، دەروژە لە دىكتاتۆر ناكسات، دەست ناخاتە ناو دەستى
جەللادەو ە، گول لە بەرۆكى سولتان نادات، بەرژەو ەندىبى خۆى لەبەر چا
ناگرىتەت، ەمىشە سەنگەرى بەرانبەرى لە خاوەن دەسەلات گرتو ە، دژى
نەرىت و كولتوورى باو ە، ەمىشە راستى دەپىرەتەت و دەزانەت ەەر لە
راستىگوتن كەوت، گەلای ژيانى دەو ەرىت.

يوسف سائىغ تا تەمەنى لە نىو سەدەش تىدەپەرىت ەەر «كۆمۆنىستە»،
لەناكاو دەپىت بە بەعسى. ەىە دوای چارەكە سەدەيكە عىراقچىبەتەى،
چادى كوردستانىبىو ەل دەدات. ەىە بە نووسىن: ەلگى بىرى
نەتەو ەبىبە، بە كەدەو ە ەلگى جانتەى مەزنتەرىن ناپاكە. ئاىا ئەوانە
رووناكەبىر؟ يان كە قىژە و ەوارىان دنيا پر دەكات، تەنبا لەبەر ئەو ەبە
سەركردەيكە ولاتفرۆش گوىى لە دەنگىان بىتەت و ئىشەتەكەيان بىن
بەسپىرەتەت؟ رەبەر جەلال لەوانە نەبو ە، ئەو خەوى بە كوردستانىكى
نازادەو ە دەبىنى.

ەىە بە نووسىن لەمىژە مۆدىرنىستەكانى جن ەىشتو ە، كەچى دەست لە

مەرج نەبو ە ئەوانەشى خۆش بوپت كە لاىەنىان دەگرىتەت، رەبەر قىنى لە
درو ەبو ە، راستى خۆش دەو ەست.

رەبەر چى دەو ەست ئەو ەى دەگوت، ئەو ەى دەنووسى و وىتە دەكىشا،
ئەو خەل كەشى سەرىشك كەردەبو ە، جنىبو يان گول بارانى دەكەن.
راستىبەكان لە گىانەللادا بوون، ئەو ەولى بە زىندووىى راگرنتى دەدان،
نەدەچو درۆ بكات بۆ ئەو ەى پىتە بڑى، راستى دەگوت و دەيزانى دەشپتەت
لەسەرى بكو ەرىتەت. دەيزانى وەك چۆن ئىسسالام دەستى دز دەپرىتەت،
دەسەلاتدارى ەاوچەرخىش لەسەر بىروراى سەركىش، سل لە برىنى زمانى
رووناكەبىر ناكاتەو ە. چونكە رۆخى رەبەر ەىلانەى مەلى بوپرى بو ە، تا
ەەرەسى وشكەكەلەكى ژيانى، زمان، قەلەم و قەلچەى، ەەر ناسمانى
فرىنى كۆترى راستگوىى بوون.

بەرھەمەكانى لە سەرچاوى دلىبەو ە ەلدەقولان، بۆبە خودى رەبەر لە
ەنایاندا بە زىندووىى ديار بو ە. كەم نىن ئەوانەى پىيان واىە، بەرھەمى
ھونەرى شتىكە و ژيانى داھىنەرەكەى شتىكى دىكە، گرنگ بەرھەمە، بە
چاوپۆشەن لە ەلئەسوكەوتى ھونەرمەند، گرنگ بەرھەمى چاكە با
خاوەنەكەشى خراپ بىتەت. بە لاى رەبەرەو ە كەسايەتى ھونەرمەند و
ھونەرەكەى وەكوو چا و بىنىن و ابوون. واى بۆ دەچو لە ئىنجانەى
دەروونىكى رەشدا، گولتىكى گەش سەر ەلئادات، برواى بە تەباىى نىوان
گوتار و رەوتار ەبو ە.

ھونەرمەند دەپىت ەتا دەسرىت ەەر ياخى بىتەت. رەبەر بە ەىچ
دەسەلاتىك كەوى نەكرا، لە ژىر دەوارى تەنگەبەرى ئەو لاىەناندا كە ەەر
بە مەقاشى لە داىك بىوون، ەللى نەدەكرد و ناسمانى ەممو كوردستان
جىگەى فرىنى بو ە. ەتا ژىا ەەر خۆرەك بو ە، وەك ەازەى رووبار، ەەر
ياخى بو مینا شەپۆلى زەرىا. رەبەر رقى لە چوارچىو ە و لە سنوور بو ە،
بە تايەتەى لە دوو سنوور، سنوورى زۆرداركردى نىوان بەشەكانى كوردستان

سەرەكتىرەيك پان دەكاتەو ە، يان سەرزارەكى دژى تالانكردى سامانى
كوردستانە، كەچى بەو سامانە دزراو ە گىرفانى گەرم دەپىتەو ە. يان بە
ناشكرا خووخور فرمىسك بۆ ەلەبجە دەپىرەتەت و ەندە بە گەرمى دەگرى
بە كەس ژىر ناكرىتەو ە، كەچى بە نەپىنى دەست لەگەل ئەوانەدا تىكەل
دەكات كە لە ژىر تەمى تەلخى گازى ژەراویدا ەلەبجەيان تالان كەرد.

پەپولەى شەيدا لە دەورى گر دەگەرىتەت، گەردوونى شەيدا «براىانى
سەفا گوتەنى» لە دەورى خودا دەگەرىتەت، رەبەرىش پەپولەيك بو ە
شەيدا، مۆمى وى كوردستان بو ە، بە ئەو ەىكى خوداىبەو ە لە دەورى
دەگەرا. ئەو ھونەرمەندىك بو ە پەكروو، قسەى ناخى دللى و سەر زارى
بەك بو ە. كوردستانى دەپەرسەت، ەمىشە لە پەرسەتگای ئەو ەى
نىشتماندا، خەرىكى نوپى خۆشەو ەستى بو ە. لە تارىكستانى
كوردستاندا رەبەر گەشەبىن بو ە، ەمىشە لە ەولى رۆشكردەو ەى
دوارو ەى كورددا بو ە، لە رى بەدەپەنىانى تروسكەيكەى ئەو ەىواىدا،
ژيانى مۆمىك بو ە ەىدى ەىدى دەتواىەو ە. لوتكەى ناواتى ئەو ەبو ە،
پىش مەرگى تو ەقالتىك لە چارەنووسى گەلەكەى دلنبا بىتەت.

رەبەر گەرجى لە چل سال زىتەر ژىا، كەچى ەتا مرد ەەر مندال بو ە.
بروام بەو ھونەرمەندە نىبە ەتا دەسرىت بە مندالى نەمىنەتەو ە، با سەد
سالىش بڑى. رەبەر ترسى نەدەناسى، لەگەل راستگوىىدا دۆست بو ە، چى
بە راست زانىبە ئەو ەى دەگوت، بە چاوپۆشەن لە بەرژەو ەندىبى خۆى، بىن
گوپدانە دللى فلان سەركردە يان فىسار حىزب. رەبەر سەپى بو ە وەك بەفر،
پاك بو ە چەشنى ترىفە، روون بو ە مینا كانىساوى چنارۆك. ئەو ەو ەىنى
خاوتىنى بو ە.

كە دەھاتە گۆ، كە دەنووسى نەى دەو ەست پشىتى كەس لە زەوى بدات،
نىازى بە درۆخسەتتەو ەى كەسى نەبو ە، تەنبا خوازىارى ئەو ەبو ە، ئەو
راستىيانە بلىتەت كە دىانزەنەتەت. رقى لەوانە نەبو ە كە دژيان دەو ەستايەو ە،

و سنوور بۆ خۆشەو ەستى دانان. ئەو كوردستانى خۆش دەو ەست،
خۆشەو ەستىبەكى بىن سنوور، شەيداى گوتنى راستى بو ە، راستگوىبەكى
بىن سنوور. رەبەرىش نامۆ بو ە، بەلام نامۆبى واى لى نەكردەبو ە پشت
بكاتە ئەم ژيانە دژوارە و لىي ەلەتەت، بەلكو بە كىتوتىك و ەو ە بەرەو
رووى كارەسات دەبو ەو ە و بە مۆمىكەو ە بە گۆ شەزەنگى جىهاندا
دەچو ەو ە.